

ЦИМБАЛІСТИЙ І. Ю.

Львівський національний університет імені Івана Франка

МОРФОЛОГІЧНІ ОЗНАКИ ІСПАНСЬКИХ УСІЧЕНИХ СЛІВ

Проведено аналіз структурних типів іспанських усічених слів. Досліджено механізми скорочення та формальне співвідношення усічень з їхніми твірними основами. Зроблено висновок про те, що процеси створення усічень базуються на власних типологічних моделях, що стимулює продуктивність цього способу словотворення.

Ключові слова: усічення, твірна основа, структурний тип, скорочення.

Проведен анализ структурных типов испанских усеченных слов. Исследованы механизмы сокращения и формальное соотношение усеченных слов с их образующими основами. Сделан вывод о том, что процессы создания усечений базируются на собственных типологических моделях, что стимулирует производительность этого способа словообразования.

Ключевые слова: усеченные слова, образующая основа, структурный тип, сокращение.

The analysis of the structural types of Spanish contractions has been performed in the article. The contraction mechanisms and formal correspondence between contractions and their forming basis were researched too. The conclusion is made that the processes of contractions creation are founded on personal typological schemes and models stimulating the productivity of this means of word-formation.

Keywords: contractions, forming basis, structural type, reduction.

Більшість мовних модифікацій починається з варіювання, оскільки на кожному історичному етапі поряд із притаманними мові елементами існують нові варіанти, які конкурують між собою і згодом замінюють один одного. Постійне варіювання і щодо вираження, і щодо змісту – це спосіб існування мови як функціональної комунікативної системи [1:185].

Комунікативні потреби суспільства зумовлюють постійну лексичну мутацію. Модифікація словникового складу мови активізує продуктивність словотвірних моделей, які слугують базою для створення похідних з актуальними формальними і семантичними характеристиками.

На сучасному етапі розвитку мови зростання потоку інформації, широке розповсюдження складних, багатослівних найменувань викликають природне бажання до зменшення об'єму повідомлення шляхом використання скорочених лексичних форм [2:106], оскільки морфологічно та синтаксично громіздкі структури перевантажують текст, роблять мову неефективною в спілкуванні [3:34]. Тому, структурна мінімізація повідомлення є прагматичною потребою і досягається внаслідок процесів аббревіації, що призводять до зміни формальних характеристик існуючих номінативних одиниць.

Усічення – словоформи, утворені шляхом фонетичної редукації слів – формують значний пласт лексики сучасної іспанської мови. Доцільність створення усічень диктується прагматичною метою для досягнення структурної компактності, хоча такі критерії, як необхідність кодування інформації (в спеціальних мовах), пошук нових засобів вираження оцінної ознаки, модні тенденції тощо також стимулюють появу цих словоформ.

Активність тенденції до створення усічень вимагає визначення місця цього механізму в системі словотворення. **Метою** статті є дослідження процесу створення та аналіз морфологічних характеристик усічених слів (УС) у кореляції з їхніми твірними основами (ТО). **Об'єктом** дослідження є усічені словоформи загальної лексики, джерелами вибірки яких слугували спеціалізовані лексикографічні праці сучасних іспанських авторів [4], [5], [6], [7].

В. Борисов зазначає, що аналіз скорочень у словотворенні повинен охоплювати два фундаментальні підходи: 1) стосовно твірної основи – яка частина зазнає редукування; 2) стосовно скорочення – яка частина залишається [8:73].

Таким чином, з огляду на формальне співвідношення УС/ТО, дослідження базувалося на таких критеріях:

1) формальні характеристики твірної основи (лінійна довжина, морфемний склад), механізми її редукування;

2) структура усічення (лінійна довжина, морфо-фонетичні характеристики).

Морфологічні характеристики твірних основ. Твірними основами для створення усічених словоформ слугують слова з різними структурними характеристиками. Найсприятливішою морфо-фонетичною базою для УС серед звичайної лексики є три- (*colegio* > *cole*, *profesor* > *profe*; 15 %), чотири- (*traficante* > *trafica*, *compañero* > *compa*; 31 %), та п'ятискладові ТО (*aparcacoches* > *aparca*, *ecologista* > *ecolo*; 23 %). Процесом редукування майже не охоплюються УС з іншими структурними характеристиками. Було виявлено лише п'ять двоскладових (*matá* > *ma*, *papá* > *pa*, *barbián* > *barbi*, *socio* > *soci*, *casa* > *ca*), чотири шестискладові (*cinematógrafo* > *cine*, *metropolitano* > *metro*, *estupefaciente* > *estupa*, *ginecología* > *gine*), одна семи- (*radiotelegrafía* > *radio*) та одна дев'ятискладова ТО (*otorrinolaringólogo* > *otorrino*).

Така нерегулярність структурних параметрів ТО пояснюється різною мотивацією створення УС. На наш погляд, об'єднуючим

чинником, який стимулює появу УС, є частотність узусу їхніх ТО. Так, В. Альба де Дієго припускає, що усічення є запобіжним засобом від надмірної фонетичної ерозії частовживаних слів, яка нерідко призводить до “стирання” їхньої інформативності [9:366].

Проведений аналіз морфемного складу ТО виявив, що найбільш схильними до усічень є багатоморфемні лексичні одиниці (73,3 %). Питома частка одноморфемних (кореневих) слів складає 26,7 %. Серед багатоморфемних ТО продуктивними є складні (23 %) та суфіксальні (44 %). УС від префіксальних (4,2 %) та префіксально-суфіксальних (2,1 %) ТО є малопродуктивними. Висока активність складних, суфіксальних і одноморфемних ТО зумовлена намаганням виділити початок слова, який співпадав би з кореневою морфемою – головним носієм значення – оскільки в акті комунікації мовець мислить семантичними категоріями, намагаючись передати денотативно-конотативну інформацію [10:11].

З огляду на фактор значущості кореневої морфеми, найпродуктивнішим механізмом аббревіації є редукування кінцівки ТО (*апокона*) (94,3 % з усіх проаналізованих УС): *el auto* < *el automóvil*, *la propi* < *la propina*, *la mili* < *la milicia*, *el trole* < *el trolebús*, *la uni* < *la universidad* та інші.

Афереза (редукція початку слова) чи синкопа (редукція середини слова), або комбінація кількох способів аббревіації, — малопродуктивні серед загальної лексики. Так, через *афезу* (2,3%) зазнали усічень, зокрема, такі ТО: *el bus* < *el autobús*, *ómnibus*, *el chelo* < *el violonchelo*, *el/la chacho/a* < *el/la muchacho/a*, *la teca* < *discoteca*, *el meta* < *el guardameta*. Афереза можлива у тих випадках, де кінець, а не початок слова дає чіткіше уявлення про його зміст (*el bus* < *el autobús*), або ж для уникнення небажаної омонімії, яка демотивує УС. Для прикладу, апокопованими похідними слів *muchacho/a*, *violonchelo* могли б стати УС *mucho/a* та *violo*. Однак, формальна близькість цих форм з існуючими у мові словами дезінформує мовця, викликає в його уяві суперечливі семантичні асоціації, стимулюючи омонімічні конфлікти: УС *violo* краще корелюється з ТО *violín*, ніж з *violonchelo*.

Усічення через *синкопу* (дві словоформи) є наслідком, передусім, фонетичної реалізації графічних скорочень: *el confite* < *el confidente*, *la sita* < *la señorita*. УС, в створенні яких задіяні кілька механізмів одночасно, належать до арготизмів. В результаті проведеного дослідження було виявлено лише чотири такі УС: *bogui* < *abogado*

(афереза + апокопа), *espeta* < *inspector* (афереза + синкопа + апокопа), *munira* < *municipal* (синкопа + апокопа), *zonci* < *calzoncillos* (афереза + апокопа).

Структурні особливості усічень. Згідно структурних критеріїв, усічення можна розділити на прості та суфіксовані. До *простих* відносимо УС, утворені внаслідок редукування фонетичної будови ТО: *uni* < *universidad*, *boli* < *bolígrafo*. Результатом такого скорочення може бути одно-, дво- та трискладова словоформа (серед УС з іншими структурними характеристиками виявлено лише одну чотирискладову: *otorrino* < *otorrinolaringólogo*).

Прикладів *односкладових* редукацій — небагато (9% від загального корпусу УС), оскільки така структурна модель є нетиповою для іспанської лексики. В основному — це запозичення, які прийшли в іспанську мову вже в усіченому вигляді: *bus* < *autobús*, *ómnibus*, *fut* < *fútbol*, *beis* < *béisbol*, *gin* < *ginebra*, *fan* < *fanático* та інші. Навіть такі поширені в сучасному сімейному мовленні форми, як *ta* (*tamá*) і *pa* (*pará*), з певною долею умовності теж можна вважати запозиченнями, оскільки вони прийшли на Піренеї з Латинської Америки [11:5079]. До моносилабичних форм, сформованих в іспанській мові, можна віднести лише деякі арготизми: *din* < *dinero*, *ca* < *casa*, *dex* < *dexerina*.

Двоскладова модель є традиційною і найхарактернішою (57 % всього корпусу УС): *peli* < *película*, *profe* < *profesor*, *dire* < *director*, *boli* < *bolígrafo*, *uni* < *universidad* тощо. Схильність до цієї моделі проявляють навіть двоскладові ТО: вони редукують фонемний склад і залишають незмінною силабічну будову: *barbián* > *barbi* (*persona atrevida*), *socio* > *soci*. Проведений діахронний аналіз дає змогу констатувати, що двоскладова модель була пріоритетною для різних періодів створення УС, що й ілюструють давні арготизми *gura* < *gurapa*, *rufo* < *rufián*, *leja* < *lejana* та інші. Пріоритетність двоскладової форми УС зумовлено тим, що вона є однією з найтипівіших серед звичайної лексики, а отже, звичною і зручною для вживання; така модель є тією межею допустимої компресії прототипу, яка запобігає руйнуванню його основи. Тому, похідна форма є вмотивованою та інформативно довершеною.

Трискладові УС (19 % від усіх УС), характерні для лексики арго, мають широкий узус як в межах свого соціального ареалу, так і серед широких сфер молоді: *forasta* < *forastero*, *anarca* < *anarquista*, *machaca* < *machacante*, *cátedro* < *catedrático*, *analfa* < *analfabeto*. Зазначимо, що в іспанському мовознавстві трискладові УС вважають сучасною [12:88] і,

навіть, “ультранеологістичною” словотвірною моделлю [13:261], поширенню якої сприяло прагнення до соціо-лінгвістичної диференціації. Окрім цієї причини, потрібно брати до уваги іманентні чинники, що стимулюють створення трискладових УС: по-перше, трискладові слова є найпоширенішим структурним типом іспанської лексики (41 % від усього лексичного фонду) [14:56]; по-друге, ця модель завжди була продуктивним словотвірним ресурсом мови арго (*delinque* < *delincuente*, *forano* < *foráneo*, *garabo* < *garabato*); по-третє, у деяких випадках використання третього складу дозволяє зберегти інформативність УС (так, якщо ТО *catedrático* скоротити до розмірів двоскладової моделі *cate*, УС суттєво втратить семантичну розпізнавальність).

Групу **суфіксованих** УС (15% від усього корпусу УС) складають словоформи, створення яких проходить у два етапи: скорочення ТО з наступним додаванням до залишкової частини суфікса. Тобто, словотворення базується на двох чинниках — аббревіації з наступною суфіксацією: *boc* (*bocadillo*) + *-ata* > *bocata*, *sud* (*sudamericano*) + *-aca* > *sudaca*. Предметом нашого дослідження є суфікси **-ata** (з аломорфами **-eta**, **-ota**) і **-aka/aca**. За своєю етимологічною природою ці форманти характеризуються чітко вираженою соціальною маркованістю, оскільки є продуктивними в арго та молодіжному сленгу. З огляду на граматичний аспект, слід виділити дві основні особливості: ці форманти залучаються для створення іменників і не зазнають морфологічних модифікацій незалежно від роду похідного слова [4:273].

Похідні, створені за участі цих суфіксів, розділимо на дві групи:

- до першої належать деривати, сформовані згідно традиційних правил суфіксальної деривації: *broncata* < *bronca*, *jupata* < *jupa*, *culata* < *culo* тощо;

- другу групу формують словоформи, в яких ці форманти заміщують певний сегмент ТО. Саме ці похідні відносимо до категорії усічень, оскільки, перед приєднанням суфікса, матеріальна оболонка твірної зазнає скорочення. В нашому дослідженні аналізуватимемо виключно словоформи, що належать до другої групи.

Суфікс **-ata** бере участь у формуванні таких похідних: *bocata* < *bocadillo*, *tocata* < *tocadiscos*, *drogata* < *drogadicto*, *sociata* < *socialista*, *segurata* < *guardia de seguridad*; з суфіксом **-eta** вживаються: *clameta* < *reclamación*, *fumeta* < *fumador*, *vagueta* < *vagabundo*, *funcioneta* < *funcionario*; з **-ota**: *drogota* < *drogadicto*, *narcota* < *narcótico* (*policía que lucha contra el narcotráfico*).

Суфікс *-aka/aca* є менш поширеним (5 УС) і, як засвідчують бібліографічні джерела, майже не привертає уваги дослідників. За винятком Х. Санмартін [6:776] та К. Пенсадо [15:4468], цей суфікс не розглядається, як окремий словотвірний формант. Так, М. Касадо, аналізуючи УС *sudaca* (*sudamericano*), вважає його результатом усічення через поєднання апокопи та синкопи [11:5078]. Якщо появу словоформи *sudaca* можна умовно пояснити таким чином, то в низці інших похідних суфіксальний статус форманта *-aca/-aka* – чітко виражений: *pantaca* < *pantalón*, *matraca* < *matrícula (del coche)*, *mensaka* < *mensajero*, *naturaca* < *naturalmente*.

Суфікси *-ata* (*-eta*, *-ota*), *-aka/aca* не змінюють денотативних характеристик ТО і виконують дві функції: конотативну (є соціально маркованим словотвірним ресурсом, оскільки слугують засобом диференціації від традиційних стандартів, знаком соціальної ідентичності) та експресивну (надають своїм похідним оцінних ознак – від позитивних (*bocata*, *tocata*, *cubata*), до негативних (*drogata*, *sudaca*, *mensaka*) [12:76], [4:279-280]. Експресивна конотація є набутою ознакою цих суфіксів і обумовлюється виключно суб'єктивним та контекстуальним чинником [4:280], [7:41].

Морфологічні характеристики усічень. Аналіз морфологічних особливостей дає змогу визначити критерії, якими керуються мовці для створення усічень, а отже, дослідити “прогнозованість” формальних операцій, що призводять до появи УС, а також виявити типологічні та нестандартні морфологічні ознаки цих словоформ.

Процес редукування твірної основи має силабічний характер [16:202], тобто завжди відбувається на поєднанні складів: *profe* < *profesor*, *peli* < *película*, *uni* < *universidad*, *ridi* < *ridículo*. Скорочення одноморфемних (кореневих) ТО супроводжуються частковою руйнацією кореневої морфеми, що не призводить до втрати інформативності УС, оскільки залишковий сегмент налічує не менше двох складів: *cole* < *colegio*, *peque* < *pequeño*, *tranqui* < *tranquilo*, *propi* < *propina*.

Скорочення багатоморфемних ТО може реалізовуватись двома шляхами: на морфемному шві (морфемна редукація, коли УС формально збігається з морфемою або словом) та аморфемно (якщо скорочення не проходить на стику морфем). Проведене дослідження дало змогу виявити такі закономірності скорочень багатоморфемних ТО:

1) **Складні слова.** В іспанському мовознавстві розрізняють два структурні типи цих слів: орфографічний (лексичний) та синтагматичний

[17:276]. Під *орфографічним* типом розуміють таке злиття кількох слів в одне, в результаті якого новостворена структура набуває морфофонетичної та графічної цілісності. Редукування орфографічних композитів завжди проходить на стику морфем. Найбільшу схильність до скорочення, проявляє дуже продуктивна іменникова модель $V + N$, в якій дієслово виражає певний вид діяльності, що конкретизується іменником: *limpia* < *limpia-botas*, *aparca* < *aparca-coches*, *pincha* < *pincha-discos* та інші. З огляду на те, що у цій моделі компоненти композита є детермінантами, а семантичне ядро корелюється з зовнішнім референтом, такі скорочення в кінцевому вигляді набувають нелогічного вигляду: *el limpia*, *el aparca*, *el pincha* ...

До *синтагматичних* складних слів відносять слова-синтагми, позбавлені графічної та морфологічної цільнооформленості, проте наділені сталими семантико-синтаксичними якостями. Створення УС на основі цих ТО може реалізуватися через морфемну або змішану редукацію:

- морфемна редукація: реалізується в композитах, створених за моделлю $N + de + N$. У цих словах елімінації зазнає другий компонент, що виконує функцію детермінанта. Утворена УС включає в себе головний компонент складного слова (семантичне ядро) та прийменник, якщо усічення не відповідає традиційно прийнятній лінійній довжині (не менше двох складів). Результатом скорочення є УС з новими орфографічними характеристиками: *finde* < *fin de semana*.

- змішана редукація: до цієї групи УС синтагматичних композитів відносимо словоформи, створені в результаті елімінації одного з компонентів з наступним скороченням того, що залишився. Мова йде про еліптичні конструкції, редукування яких може відбуватися поетапно (спочатку елімінується головний компонент, а згодом зазнає редукації інший), або одночасно: *el parque zoológico* > *el zoológico* > *el zoo*, *la policía municipal* > *la municipal* > *la munipa*; *la policía de estupefacientes* > *la estupa*, *el guardia de seguridad* > *el segurata*.

2) **Префіксальні слова**. Фактичний матеріал ілюструє, що редукування цієї категорії ТО теж, здебільшого, проходить на морфемному шві: УС формально співпадає з префіксальним елементом: *súper* < *super-mercado*, *híper* < *hiper-mercado*, *sobre* < *sobre-saliente*, *narco* < *narco-traficante*, *fisio* < *fisio-terapia*.

Зазначимо, що форманти *híper*, *súper*, *narco* тощо характеризуються високою продуктивністю в сучасній іспанській мові. В мовознавстві щодо

цих елементів оперують різною термінологією: префіксоїди (*prefijoïdes*) [13:237], псевдопрефікси, псевдоафікси (*pseudoprefijos, pseudoafijos*) [18:49] тощо. Назви засвідчують, що трактування цих формантів є неоднозначним, оскільки вони за своєю генезою – повноцінні кореневі лексеми. Однак, здатність утворювати парадигматичні ряди похідних слів, у яких вони виступають в узагальненому, типізованому значенні, стимулює десемантизацію, граматикалізацію цих елементів і їхній перехід в розряд префіксоїдів [25:81].

Слід зауважити, що регулярність форм УС, створених на основі префіксальної ТО залежить від лінійної довжини префікса. Так, ТО, що включають в себе однокладовий префіксоїд *bi-* (*bis-*), утворюють як морфемні, так і аморфемні усічені похідні: *bi* < *bi-sexual*, *bici* < *bi-cicleta*, *bisa* < *bis-abuelo*

3) **Суфіксальні слова.** Усічені похідні від ТО цієї категорії характеризуються відсутністю типологічних підходів до місця редукування твірної. В одних випадках, скорочення проходить на стику морфем (з відсіканням суфікса), в інших – “зайвими” є не лише суфікс, а й частина кореня: *depre* < *depre-sión*, *delega* < *delega-ción*, *biblio* < *biblioteca*, *diputa* < *diputa-do*, *profe* < *profe-sor*, *repe* < *repe-tido*, *dire* < *dire-ctor*, *preve* < *preve-nción*. Є очевидним домінування критерію лінійної довжини похідної (два-три склади).

4) **Деривати з суфіксами –ata (-eta, -ota), -aka/aca.** На думку деяких мовознавців, нерегулярність є нормою процесу скорочення твірних перед приєднанням цих суфіксальних формантів [4:284]. Однак, фактичний матеріал ілюструє, що редукування базується як на регулярних, так і нерегулярних принципах:

а) **морфемна редукація:** до цієї групи відносимо похідні, створені шляхом скорочення ТО на стику морфем з наступним додаванням суфікса:

- ТО – суфіксальне слово (замість одного суфікса використовується інший): *segur-idad* > *segur-ata*, *camar-ero* > *camar-ata*, *atrac-ador* > *atrac-ata*, *funcion-ario* > *funcion-eta*, *fum-ador* > *fum-eta*;

- ТО – складне слово: редукації зазнає другий компонент композита: *cuba libre* > *cubata*, *toca-discos* > *tocata*, *sud-americano* > *sudaca*, *drog-adicto* > *drogata*.

б) **аморфемна редукація:** ця група УС включає в себе похідні, сформовані, з морфологічного погляду асистемно: *mensaj-ero* > *mens-aka*, *social-ista* > *soci-ata*, *pantalón* > *panta-aca*. Цю асистемність зумовлено

чинником структурної типологізації: надати похідним типової для певних соціумів трискладової форми. Зауважимо, що чотирискладові суфіксовані УС теж мають тенденцію до набуття саме таких структурних параметрів. Так, на сучасному етапі розвитку мови УС *camata* (*camarero*) активно конкурує з давнішими чотирискладовими *camarata/camareta*.

Підсумовуючи вищесказане зазначимо, що скорочення одно- та багатоморфемних ТО базується на двох ключових критеріях: силабічний поділ та лінійна довжина УС (два-три склади). Саме вони забезпечують “прогнозованість” редукування, а критерій морфемного/аморфемного скорочення слід трактувати як вторинний, оскільки жодне з морфемних усічень не виходить за рамки цих двох основних чинників. Зазначимо, що семантичний критерій теж не є пріоритетним, оскільки при створенні УС нерідко має місце “нехтування” компонентом, носієм найбільшого семантичного навантаження (*hiper* < *hipermercado*, *narco* < *narcotraficante*).

Морфо-фонетичні та графічні альтернації. Фактичний матеріал ілюструє, що переважна більшість УС (83 % від всього корпусу) формально ідентичні відповідним сегментам ТО: *mili* < *milicia*, *recre* < *recreo*, *rotu* < *rotulador*. Не зазнає морфо-фонетичних модифікацій й місце скорочення. Альтернація кінцівки не відбувається навіть тоді, коли УС формально не відповідає мовним нормам. Як наслідок, збільшилася кількість лексичних форм з ненормативними закінченнями: *-u* (*facu*), *-i* (*boli*, *propí*, *ridi*), *-o*, *-e* в словоформах жіночого роду (*foto*, *seño*, *moto*, *depre*).

Однак, інколи усічена форма наділена відмінними від відповідного сегмента ТО морфо-фонетичними характеристиками. Проведене дослідження дало змогу виявити такі формальні невідповідності УС та ТО:

1) **Альтернація кінцівки УС:**

а) **Модифікація кінцевої голосної УС.** Вживання голосних фіналей УС, відсутніх на цій позиції в ТО, обумовлено такими чинниками:

- намаганням підсилити вмотивованість: УС використовують кінцеву голосну ТО з метою морфологічної ідентифікації (передовсім родової приналежності): *cátedro* < *catedrá-tico*, *chapuza* < *chapuce-ría*, *mecano* < *mecáni-co*, *farla* < *farlo-pa*;

- активністю суфіксів *-ata* (*-eta*, *-ota*), *-aka/aca*: Деякі арготизми чоловічого роду закінчуються на голосну *-a*, відсутню в твірному слові (*legía* < *legionario*, *forasta* < *forastero* та інші), що, на думку М. Касадо

[12:89], пояснюється впливом цих суфіксальних формантів, які характеризуються високою популярністю в мовленні певних соціальних груп;

- намаганням виразити афективне ставлення: У значної кількості УС присутня кінцева *-i*, нехарактерна для дистриб'юції голосних у фінальній частині іспанського слова. Якщо проаналізувати УС з закінченням на *-i*, то можна зробити висновок, що її присутність на цій позиції не завжди є логічною. Тобто, якщо у словоформі *pelí* < *pelí-cula* вона є кінцевою голосною складу, то у похідній *compí* < *compa-ñero* її поява зумовлена іншою мотивацією, оскільки вона відсутня в ТО. Ми погоджуємося з думкою Е. Наньеса [20:106–107], що активність голосної *-i* зумовлена міжмовною взаємодією. Проведений аналіз арготизмів, задокументованих в “Словнику арго” під редакцією Х. Санмартін, дає підставу стверджувати, що цей лексикон, завдяки впливу інших мов, активно використовує фінальну *-i* як у звичайних словах, так і в усіченнях: *yonki*, *bisni*, *grupi* (англіцизми), *cursi* (арабізм). Значний пласт іспанського арго складає лексика циганської мови (*caló*), суфікси якої *-iri* (*campiri* (*campo*), *pasapiri* (*pasaporte*)), *-í* (*recañí* (*ventana*), *pestañí* (*policía*), *cangrí* (*iglesia*)), *-i* (*nasti* (*nada*), *jili* (*tonto*), *piri* (*comida*), *chori* (*ladrón*)) є дуже продуктивними і завжди активно впливали на морфологію власне іспанського вокабуляру арго [12]. Це засвідчують давні арготизми, зафіксовані ще у XIX столітті Р.Салільясом: *rumí* (*mujer*), *sorni* (*oro*), *sonsi* (*silencio*), *regañí* (*aguardiente*) та інші. Автор також фіксує усічення, у якому присутня ця фіналь: *cartí* < *carte-ra*, *manguí* < *manga-nte* [21].

Вплив англійської мови на активність кінцевої *-i* ілюструють також УС антропонімів [22:44], оскільки такі словоформи, як *Freddy* (*Alfredo*), *Licy* (*Alicia*), *Dely* (*Adelina*) та інші, в значній мірі вплинули на появу іспанських *Fredi*, *Lici*, *Deli*.

Активність кінцевої *-i* дає підстави трактувати її як суфіксальний демінутивний формант [11:5079], що підтверджує паралельне функціонування двох варіантів УС: *compañero* > *compa/compí*; *abogado* > *boga/bogui*, *bugatti* (*coche*) > *buga/bugui*, *muchacha* > *chacha/chachi*.

Використання суфіксальної *-i* засвідчує, що в структурі іспанського слова закладені потенційні можливості створювати дериваційні парадигми системного чи okazional'nogo характеру, нашаровувати на одну і ту ж мовну одиницю семи мовленнєвої експресії залежно від завдань комунікації [23:101]

б) *Альтернація голосна/приголосна в кінцевій позиції*. Характерною ознакою УС є нестабільність кінцевої приголосної, якщо місце редукції співпадає із закритим складом. В одних випадках вона елімінується: *dire* < *direc-tor*, *neura* < *neuras-tenia*, *asiste* < *asisten-te*; в інших – зберігається: *sacris* < *sacris-tán*, *estupen* < *estupen-do*, *diver* < *diver-tido*. Такі альтернації, на нашу думку, обумовлюються намаганням запобігти появі новотворів з нетиповою фінальною приголосною (*dire* < *direc-tor*) та тенденцією до кінцевої голосної – найхарактернішої кінцівки УС – що засвідчує коливання фіналі *facul/facu* < *facul-tad*.

2) *Морфо-фонетична та графічна модифікація структури УС*: Деякі УС арготизмів суттєво видозмінюють свої формальні характеристики, оскільки, як зазначає П. Даніель [24:16], для мов арго модифікація структури існуючих слів є одним із найпродуктивніших ресурсів створення нової лексики: *tupi* < *tuberculoso*, *gasofa* < *gasolina*, *espeta* < *inspector*. Іншою типовою ознакою арготизмів є використання ненормативної графеми *k*: *okupa* < *ocupadomicilios*, *mensaka* < *mensajero*.

Таким чином, проведене дослідження дало змогу зробити такі висновки:

1. Критерій лінійної довжини слова не є обов'язковою умовою його редукування; найбільшими потенційними можливостями до скорочення наділені слова з високою частотністю вживання;

2. Висока фонетична релевантність початку слова і намагання зберегти вмотивованість зумовили пріоритетність апокопи у створенні усічених словоформ.

3. Редукування твірних слів реалізується на стиках складів; найпоширенішими структурними моделями є дво- та трискладові усічення, які відповідають формальним характеристикам іспанського слова.

4. Скорочення складних та переважної більшості префіксальних слів реалізується на стику морфем, якщо залишкова морфема налічує не менше двох складів.

5. Усічення формально дублюють відповідний сегмент твірного слова; випадки морфологічних альтернацій торкаються передусім кінцевої частини словоформ.

6. Структурна закономірність і стабільність залучення конкретних механізмів слугують ознакою передбачуваності у появі нових усічень і стимулюють динаміку процесів абрєвіації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кочерган М. П. Загальне мовознавство / М. П. Кочерган. – К. : Академія, 1999. – 228 с.
2. Ярмашевич М. А Знаковость аббревиатурных единиц / М. А. Ярмашевич // Вестник Оренбургск. гос. ун-та. – Оренбург : Изд. центр Оренбургск. гос. ун-та, 2002. – № 6. – С. 106–110.
3. Стишов О. А. Нові абрєвіатури в мові мас-медіа кінця ХХ століття / О. А. Стишов // Мовознавство. – 2001. – № 1. – С. 33–40.
4. Camus B. En favor de una morfología paradigmática: las formaciones españolas en –ata / B. Camus, J. A. Miranda // Revista Española de Lingüística. – 1996. – № 26, 2. – P. 271–300.
5. León V. Diccionario de argot español / V. León. – Madrid : Alianza Editorial, S.A., 1996. – 261 p.
6. Sanmartín Saez J. Diccionario de Argot / J. Sanmartín Saez. – Madrid : Espasa, 1998. – 877 p.
7. Calles Vales J. Jergas, argot y modismos / Vales J. Calles, B. Bermejo Meléndez. – Madrid : LIBSA, 2001. – 316 p.
8. Борисов В. В. Аббревиация и акронимия. Военные и научно-технические сокращения в иностранных языках / В. В. Борисов. – М. : Изд-во Мин. обороны СССР, 1972. – 320 с.
9. Alba de Diego V. Marcas, abreviaciones y siglas en el lenguaje publicitario / V. Alba de Diego // Prohemio. – 1973. – IV. – P. 349–378.
10. Гарифулин Л. Б. Словообразование как компонент грамматико-лексических категорий / Л. Б. Гарифулин // Словообразование во французском и немецком языках : межвуз. сб. – Челябинск : Из-во Челябинск. гос. пед. ин-та, 1978. – Вып. 2. – С. 11–134.
11. Casado Velarde M. Acortamientos, formación de siglas y acrónimos / M. Casado Velarde // Gramática descriptiva de la lengua española / Dirigida por Ignacio Bosque Muñoz y Violeta Demonte Barreto. – Madrid : Espasa, 2000. – P. 5077–5096.
12. Casado Velarde M. Tendencias en el léxico español actual / M. Casado Velarde. – Madrid : Coloquio, 1985. – 101 p.
13. Lang Mervyn F. Formación de palabras en español / F. Lang Mervyn. – Madrid, 1992. – 324 p.
14. Мунгалова О. М. Об одном способе аббревиации в современном испанском языке (усеченные слова) / О. М. Мунгалова // Вестник Московск. ун-та. – Серия 9 : “Филология”. – М. : Из-во Московск. ун-та, 1996. – № 6. – С. 48–57.
15. Pensado M. C. Morfología y fonología. Fenómenos morfofonológicos / M. C. Pensado // Gramática descriptiva de la lengua española // Dirigida por Ignacio Bosque Muñoz y Violeta Demonte Barreto. – Madrid : Espasa, 2000. – P. 4421–4504.
16. Almela Pérez R. Procedimientos de formación de palabras en español / R. Almela Pérez. – Barcelona : Ariel Prácticum, 1999. – 253 p.
17. Martín Camacho J. C. Consideraciones sobre la creatividad léxica. El ejemplo de Juan Goytisolo / J. C. Martín Camacho // Anuario de Estudios Filológicos, XVIII. – 1995. – P. 275–292.
18. Alvar Ezquerria M. La formación de palabras en español / M. Alvar Ezquerria. – Madrid : Arco/Libros, 1996. – 77 p.
19. Montero Curiel M. L. La prefijación negativa en español / M. L. Montero Curiel. – Madrid : Ed. Univ. de Extremadura, 1999. – 276 p.
20. Náñez E. La lengua que hablamos. Creación y sistema / E. Náñez. – Santander : Editorial Gonzalo Bedia, 1973. – 163p.
21. Salillas R. El delincuente español. El lenguaje (Estudio filológico, psicológico y sociológico con dos vocabularios jergales) [Електронний ресурс] / R. Salillas. – Madrid, 1896. – Режим доступа : <http://www.cervantesvirtual.com/servlet/SirveObras/>.
22. Мунгалова О. М. Наблюдения над функционированием кратких форм личных имен в современном испанском языке / О. М. Мунгалова // Вестник Московск. ун-та. – Серия 9 : “Филология”. – М. : Из-во Моск. ун-та, 1990. – № 5. – С. 41–44.
23. Помірко Р. С. Демінутивність / аугментативність як засіб експресивності іспанської мови / Роман Семенович Помірко // Іноземна філологія. – 1987. – Вип. 88. – С. 101–107.
24. Daniel P. Panorámica del argot español / P. Daniel // Diccionario de argot español / León V. – Madrid : Alianza Editorial, S.A., 1996. – P. 7–23.1